

הַלְבוֹת בֵּית הַבְּחִירָה פֶּרֶק ב

א. הַמִּזְבֵּחַ, מְקוֹמוֹ מְכוּן בְּיוֹתֵר; וְאֵין מִשְׁנִין אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ לְעוֹלָם, שֶׁנֶּאֱמַר "וְזֶה-מִּזְבֵּחַ לְעֹלָה, לְיִשְׂרָאֵל" (דְּבָרֵי הַיָּמִים א כב,א). וּבַמִּקְדָּשׁ נֶעֱקַד יִצְחָק אֲבִינוּ, שֶׁנֶּאֱמַר "וְלֹךְ-לְךָ, אֶל-אֶרֶץ הַמּוֹרִיָּה" (בְּרֵאשִׁית כב,ב) וְנֶאֱמַר "וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת-הַבַּיִת, בְּהַר הַמּוֹרִיָּה" (רָאָה מַלְכִּים א ו,י; דְּבָרֵי הַיָּמִים ב ג,א). וּמִסֵּרֶת בֵּיד הַכֹּל, שֶׁהַמָּקוֹם שֶׁבָּנָה בּוֹ דָּוִיד וּשְׁלֹמֹה הַמִּזְבֵּחַ בִּגְרֵן אַרְוֹנָה הוּא הַמָּקוֹם שֶׁבָּנָה בּוֹ אֲבִרְהָם הַמִּזְבֵּחַ וְעָקַד עָלָיו יִצְחָק, וְהוּא הַמָּקוֹם שֶׁבָּנָה בּוֹ נֹחַ כְּשִׁיצָא מִן הַתֵּבָה, וְהוּא הַמִּזְבֵּחַ שֶׁהִקְרִיב עָלָיו קִין וְהָבֵל. וְבוֹ הִקְרִיב אָדָם הָרִאשׁוֹן כְּשֶׁנִּבְרָא קֶרֶבֶן, וּמִשָּׁם נִבְרָא; אָמְרוּ חֲכָמִים, אָדָם מִמְּקוֹם כְּפָרְתוֹ נִבְרָא.

ב. מִדּוֹת הַמִּזְבֵּחַ מְכוּנוֹת הֶרְבֵּה, וְצוּרְתוֹ יְדוּעָה אִישׁ מֵאִישׁ. וּמִזְבֵּחַ שֶׁבָּנוּ בְּנֵי הַגּוֹלָה, כְּעֵין מִזְבֵּחַ שֶׁעָתִיד לְהִבְנוֹת עֲשׂוּהוּ; וְאֵין לְהוֹסִיף עַל מִדָּתוֹ, וְלֹא לִגְרַע מִמֶּנָּה. וּשְׁלוּשָׁה נְבִיאִים עָלוּ עִמָּהֶם מִן הַגּוֹלָה אֶחָד הָעִיד לָהֶן עַל מָקוֹם הַמִּזְבֵּחַ, וְאֶחָד הָעִיד לָהֶן עַל מִדּוֹתָיו; וְאֶחָד הָעִיד לָהֶן שֶׁמִּקְרִיבִין עַל הַמִּזְבֵּחַ הַזֶּה כָּל הַקֶּרְבָּנוֹת, אֵף עַל פִּי שְׂאִין שָׁם בֵּית.

ג. מִזְבֵּחַ שֶׁעָשָׂה מֹשֶׁה, וְשֶׁעָשָׂה שְׁלֹמֹה, וְשֶׁעָשׂוּ בְּנֵי הַגּוֹלָה, וְשֶׁעָתִיד לְהַעֲשׂוֹת כָּלֵן עֶשֶׂר אַמּוֹת גְּבוּהָ כָּל אֶחָד מֵהֶן; וְזֶה הַכְּתוּב בַּתּוֹרָה "שְׁלֹשׁ אַמּוֹת, קִמָּתוֹ" (שְׁמוֹת כז,א; שְׁמוֹת לח,א), מָקוֹם הַמַּעֲרָכָה בְּלִבָּד. וּמִזְבֵּחַ שֶׁעָשׂוּ בְּנֵי הַגּוֹלָה, וְכֵן הָעָתִיד לְהִבְנוֹת מִדַּת אֶרְכּוֹ וְרַחְבּוֹ, שְׁלוּשִׁים וּשְׁתֵּים אַמּוֹת עַל שְׁלוּשִׁים וּשְׁתֵּים.

ד. עֶשֶׂר אַמּוֹת שְׁלֵגְבֵּה הַמִּזְבֵּחַ מֵהֵן בְּאַמָּה בַּת חֲמִשָּׁה טַפָּחִים, וּמֵהֵן בְּאַמָּה בַּת שֵׁשֶׁה טַפָּחִים; וְשֶׁאֵר כָּל אַמּוֹת הַבִּנְיָן, בַּת שֵׁשֶׁה טַפָּחִים. וְגְבוּהָ כָּל הַמִּזְבֵּחַ, שְׁמוֹנֶה וּחֲמִשִּׁים טַפָּח. וְכֵן הִיְתָה מִדָּתוֹ, וְצוּרְתוֹ:

ה. עָלָה חֲמִשָּׁה טַפָּחִים, וְכִנֹּס חֲמִשָּׁה טַפָּחִים; זֶה הוּא יִסּוּד: נִמְצָא רַחֵב שְׁלוּשִׁים אַמָּה וּשְׁנֵי טַפָּחִים, עַל רַחֵב שְׁלוּשִׁים אַמָּה וּשְׁנֵי טַפָּחִים. עָלָה שְׁלוּשִׁים טַפָּח, וְכִנֹּס חֲמִשָּׁה טַפָּחִים; זֶה הוּא סוּבֵב: נִמְצָא רַחְבּוֹ שְׁמוֹנֶה וְעֶשְׂרִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טַפָּחִים, עַל שְׁמוֹנֶה וְעֶשְׂרִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טַפָּחִים. וּמָקוֹם הַקֶּרְנֹת, אַמָּה מִזֶּה וְאַמָּה מִזֶּה סְבִיב; וְכֵן מָקוֹם רִגְלֵי הַכּוֹהֲנִים, אַמָּה סְבִיב: נִמְצָא מָקוֹם הַמַּעֲרָכָה רַחֵב אַרְבַּע וְעֶשְׂרִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טַפָּחִים, עַל אַרְבַּע וְעֶשְׂרִים אַמָּה וְאַרְבָּעָה טַפָּחִים.

ו. גְּבוּהָ כָּל קֶרֶן וְקֶרֶן, חֲמִשָּׁה טַפָּחִים; וְרַבּוּעַ כָּל קֶרֶן, אַמָּה עַל אַמָּה. וְאַרְבַּע הַקֶּרְנֹת, חֲלוּלוֹת הָיוּ מִתּוֹכָן. וְגְבוּהָ מָקוֹם הַמַּעֲרָכָה, שְׁמוֹנֶה עֶשֶׂר טַפָּח.

ז. נִמְצָא חֲצִי גְבוּהַ הַמִּזְבֵּחַ, כְּשֶׁשָּׁה טַפָּחִים מִסּוֹף הַסּוּבֵב וּלְמַטָּה; וְחוּט שְׁלֹסְקָרָה הָיָה חָגוּר בְּאַמְצַע הַמִּזְבֵּחַ, לְהַבְדִּיל בֵּין דָּמִים הָעֲלִיוֹנִים לְדָמִים הַתַּחְתּוֹנִים: וְנִמְצָא גְבוּהוֹ מִן הָאֶרֶץ עַד מָקוֹם הַמַּעֲרָכָה, תִּשְׁעַ אַמּוֹת פָּחוֹת טַפָּח; וְזוֹ הִיא צוּרְתוֹ לְפִי מִדּוֹתָיו [אִיּוֹר הוֹשֵׁמֶט כֹּאן].

ח. יִסּוּד הַמִּזְבֵּחַ, לֹא הָיָה מְקִיף מֵאַרְבַּע רוּחוֹתָיו כְּמוֹ הַסּוּבֵב, אֲלָא הָיָה הַיִּסּוּד מְשׁוּךְ כְּנֶגֶד כָּל רוּחַ צָפוֹן וּמַעֲרָב, וְאוֹכֵל בְּדָרוֹם אַמָּה אַחַת וּבִמְזָרֵחַ אַמָּה אַחַת; וְקֶרֶן דְּרוֹמִית מְזָרְחִית,

לא הָיָה לָהּ יָסוּד. וּבְקֶרֶן מַעֲרֵבִית דְּרוּמִית, הָיוּ שְׁנֵי נִקְבִּים כְּמִין שְׁנֵי חֲטָמִין דִּקִּין; וְהֵן הִנְקֵרְאִין שִׁיתִין: שְׁהַדְמִים יוֹרְדִין בְּהֵן וּמִתְעַרְבִין בְּאַמָּה, וְיוֹצְאִין לְנַחַל קִדְרוֹן. וְלִמְטָה בְּרִצְפָּה בְּאוֹתָהּ הִקְרָן הָיָה מְקוֹם אִמָּה עַל אִמָּה, וְטַבְלָה שְׁלִישִׁי וְטַבְעַת קְבוּעָה בָּהּ, שָׁבוּ יוֹרְדִין לִשְׁתֵּית וּמִנְקִין אוֹתוֹ, וְזוֹ הִיא צוֹרְתוֹ [אִיּוֹר הוֹשֵׁמֶט כֹּאן].

ז. וְכִבֵּשׁ הָיָה בְּנוֹי לְדְרוֹמוֹ שְׁלִמְזִבְחָ אֲרָכוֹ שְׁלוּשִׁים וּשְׁתֵּים, עַל רֹחַב שֵׁשׁ עֶשְׂרֵה אַמָּה; וְהָיָה אוֹכַל בְּאַרְץ שְׁלוּשִׁים אַמָּה מִצֵּד הַמִּזְבֵּחַ, וּפְזִירָח מִמֶּנּוּ אַמָּה עַל הַיָּסוּד וְאַמָּה עַל הַסּוֹבֵב. וְאִיּוֹר מִעֵט הָיָה מִפְסִיק בֵּין הַכִּבֵּשׁ לַמִּזְבֵּחַ, כְּדִי לִתֵּן הָאֲבָרִים בְּזִרְיָקָה. וְגִבָּה הַכִּבֵּשׁ תִּשְׁעַ אַמּוֹת פָּחוֹת שְׁתּוֹת, עַד כְּנֶגֶד הַמַּעֲרָכָה. וּשְׁנֵי כִבֵּשִׁים קִטְנִים יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ, שִׁבְהֵם פּוֹנִים לַיָּסוּד וְלַסּוֹבֵב וּמִבְדִּילִין מִן הַמִּזְבֵּחַ כְּמִלּוֹא נִימָה.

י. וְחִלּוֹן הָיְתָה בְּמַעֲרָבוֹ שִׁלְכִבֵּשׁ, אַמָּה עַל אַמָּה; וּרְבוּבָה הָיְתָה נִקְרָאת: שִׁבְהָ נֹתֶנִין פְּסוּלֵי חֲטָאת הָעוֹף, עַד שֶׁתַּעֲבֹר צוֹרְתָהּ; וְתִצָּא לְבֵית הַשְּׂרָפָה. וּשְׁנֵי שְׁלַחֲנוֹת הָיוּ בְּמַעֲרֵב הַכִּבֵּשׁ אֶחָד שְׁלִישִׁי, שְׁנוֹתֵנִין עָלָיו אֶת הָאֲבָרִים; וְאֶחָד שְׁלֹכֶסֶף, שְׁנוֹתֵנִין עָלָיו כְּלֵי הַשְּׂרֵת.

יא. כְּשֶׁבוֹנִין הַמִּזְבֵּחַ בּוֹנִין אוֹתוֹ כְּלוֹ אָטוּם כְּמִין עֲמוּד, וְאִין עוֹשִׂין בּוֹ חֲלָל כָּלֵל; אֲלֹא מִבִּיא אֲבָנִים שְׁלֵמוֹת גְּדוּלוֹת וּקְטָנוֹת, וּמִבִּיא סִיד וְזָפֶת וְקוֹנִיָּה, וּמִמָּחָה וְשׁוֹפָךְ לְתוֹךְ מִלְּבָן גְּדוֹל כְּמִדָּתוֹ, וּבּוֹנָה וְעוֹלָה.

יב. וְנוֹתֵן בְּתוֹךְ הַבִּנְיָן גּוֹף שְׁלֵעִץ אוֹ אֶבֶן בְּקֶרֶן דְּרוּמִית מְזֻרְחִית, כְּמִדַּת הַיָּסוּד; וְכֵן נֹתֵן בְּתוֹךְ כָּל קֶרֶן וְקֶרֶן, עַד שִׁישְׁלִים הַבִּנְיָן וַיִּסִּיר הַגּוֹפִים שֶׁבְּתוֹךְ הַבִּנְיָן: כְּדִי שֶׁתִּשָּׂאֵר קֶרֶן דְּרוּמִית מְזֻרְחִית בְּלֹא יָסוּד, וַיִּשָּׂאֲרוּ הַקִּרְנוֹת חֲלוּלִין.

יג. אַרְבַּע קִרְנוֹת שְׁלִמְזִבְחָ, וַיִּסּוּדוֹ, וְרִבּוּעוֹ מַעֲכָבִין; וְכָל מִזְבֵּחַ שָׂאִין לוֹ קֶרֶן, וַיִּסּוּד, וְכִבֵּשׁ, וְרִבּוּעַ הָרִי הוּא פְּסוּל, שְׁאֲרִבְעָתָן מַעֲכָבִין. אֲבָל מִדַּת אֲרָכוֹ, וּמִדַּת רֹחְבוֹ, וּמִדַּת קוֹמָתוֹ אֵינָן מַעֲכָבִין: וְהוּא שְׁלֹא יִפְחַת מֵאַמָּה עַל אַמָּה בְּרוּם שְׁלוֹשׁ אַמּוֹת, כְּשֶׁעוֹר מְקוֹם הַמַּעֲרָכָה שְׁלִמְזִבְחָ מְדָבָר.

יד. מִזְבֵּחַ שֶׁנִּפְגַּם מִבְּנִינוֹ אִם נִפְגַּם מִבְּנִינוֹ טַפַּח, פְּסוּל; פָּחוֹת מִטַּפַּח, כָּשֵׁר וְהוּא שְׁלֹא יִהְיֶה בִּנְשָׂאֵר, אֶבֶן פְּגוּמָה.

הַלְבוֹת בֵּית הַבְּחִירָה פֶּרֶק ג

א. הַמְּנוּרָה, מִפְּרִשֶׁת צוֹרְתָהּ בְּתוֹרָה. וְאַרְבָּעָה גְּבִיעִים וּשְׁנֵי כְּפֹתוּרִים וּשְׁנֵי פָּרָחִים הָיוּ בִּקְנֵה הַמְּנוּרָה, שֶׁנֶּאֱמָר "וּבִמְנוּרָה, אַרְבָּעָה גְּבִיעִים: מִשְׁקָדִים כְּפֹתֵרִיָּה, וּפָרָחִיָּה" (שְׁמוֹת כה, לד; שְׁמוֹת לז, כ); וְעוֹד פָּרַח שְׁלִישִׁי הָיָה סִמוּךְ לִירְכָה שְׁלִמְנוּרָה, שֶׁנֶּאֱמָר "עַד-יִרְכָּה עַד-פָּרָחָה" (בְּמִדְבָר ח, ד). וְשְׁלוֹשׁ רִגְלִים הָיוּ לָהּ.

ב. וְשְׁלוּשָׁה כְּפֹתוּרִים אַחֲרוֹת הָיוּ בִּקְנֵה הַמְּנוּרָה, שֶׁמֶהֵן יוֹצְאִין שְׁשֶׁת הַקְּנִים, שְׁלוּשָׁה מִצַּד זֶה, וְשְׁלוּשָׁה מִצַּד זֶה; וּבְכָל קְנֵה וְקְנֵה מֶהֵן, שְׁלוּשָׁה גְּבִיעִים וְכְּפֹתוֹר וּפָרַח, וְהַכָּל מִשְׁקָדִים כְּמוֹ שְׁקָדִים שְׁקָדִים בַּעֲשִׂיתָן.

ג. נמצאו כל הגביעים שנים ועשרים, והפרחים תשעה, והכפתורים אחד עשר. וכלן מעכבין זה את זה; אפלו אחד מן השנים וארבעים, מעכב את כלן.

ד. במה דברים אמורים, בשעשוה זהב; אבל שלשאר מיני מתכות, אין עושין בה גביעים כפתורים ופרחים. וכן מנורה הבאה זהב, תהיה כלה כפר עם נרותיה; ותהיה כלה, מקשה מן העשתות. ושלשאר מיני מתכות, אין מקפידין על משקלה; ואם היתה חלולה, כשרה. ואין עושין אותה לעולם מן הגרוטאות בין שהיתה שלזהב, בין שהיתה שלשאר מיני מתכות.

ה. המלקחים והמחתות וכלי השמן, אינן מכלל הכפר: שהרי נאמר במנורה "זהב טהור" (שמות כה, לא; שמות לז, יז), וחזר ואמר "ומלקחיה ומחתותיה, זהב טהור" (שמות כה, לח; שמות לז, כג); ולא נאמר נרותיה זהב טהור, מפני שהנרות קבועין במנורה והם מכלל הכפר.

ו. שבעת קני המנורה, מעכבין זה את זה; ושבעה נרותיה, מעכבין זה את זה: בין שהיתה שלזהב, בין שהיתה שלשאר מיני מתכות. וכל הנרות קבועים בקנים.

ז. ששה הנרות הקבועים בששת הקנים היוצאים מן המנורה, כלן פניהם לנר האמצעי שעל קנה המנורה. וזה האמצעי, פניו כנגד קדש הקדשים; והוא הנקרא נר מערבי.

ח. הגביעים דומין לכוסות אלכסנדריה, שפיהן רחב ושוליהן קצר; והכפתורים כמין תפוחים בירותיים, שהן ארוכין מעט כפיצה ששני ראשיה פדין; והפרחים כמו פרחי העמודים, שהן כמו קערה ושפתה כפולה לחוץ.

ט. גבה המנורה, היה שמונה עשר טפח: הרגלים והפרח שלושה טפחים, ושני טפחים חלק, וטפח שבו גביע כפתור ופרח, וטפחים חלק; וטפח כפתור ושני קנים יוצאין ממנו אחד הלך ואחד הלך, ונמשכין ועולין כנגד גבה המנורה; וטפח חלק; וטפח כפתור ושני קנים יוצאין ממנו אחד הלך ואחד הלך, ונמשכין ועולין כנגד גבה המנורה; וטפח חלק; וטפח כפתור ושני קנים יוצאין ממנו אחד הלך ואחד הלך, ונמשכין ועולין כנגד גבה המנורה; וטפחים חלק; נשתירו שם שלושה טפחים, שבהן שלושה גביעים כפתור ופרח. וזו היא צורתה [איור הושמט כאן].

י. ואבן היתה לפני המנורה; ובה שלוש מעלות, שעליה כוהן עומד ומטיב את הנרות, ומניח עליה כלי שמנה ומלקחיה ומחתותיה, בשעת הטבה.

יא. השלחן היה ארכו שנים עשר טפח, ורחבו ששה טפחים; והיה מנח ארכו לארך הבית, ורחבו לרחב הבית. וכן שאר כל הכלים שבמקדש, ארכן לארכו שלבית: חוץ מן הארון, שהיה ארכו לרחב הבית; וכן נרות המנורה היו כנגד רחב הבית, בין הצפון והדרום.

יב. ארבעה צניפין שלזהב היו לשלחן, מפצלין מראשיהן, שהיו סומכין בהן שתי המערכות שללחם הפנים, שנים מסדר זה ושנים מסדר זה; והם הנאמרים בתורה "וקשותיו" (שמות כה, ט).

חלול, היו לו ארבעה עשר לסדר זה, וארבעה עשר לסדר זה; והן הנקראין "מנקיתיו" (שמות כה, כט; שמות לז, טז). ושני הבזבזין שמוניחין בהן הלבונה, על השלחן בצד המערכות; הן הנקראין "כפתיו" (שם). והדפוסין שעושין בהן לחם הפנים, הן הנקראין "קצרתיו" (שם).

יג. אלו הארבעה עשר קנים נותן החלה הראשונה על עצמו שלשלחן, ונותן בין ראשונה ושניה שלושה קנים; וכן בין כל חלה וחלה שלושה קנים ובין ששית וחמישית שני קנים בלבד, לפי שאין על הששית אחרת: נמצאו ארבעה עשר בכל מערכה.

יד. ושתי שלחנות היו באולם מבפנים, על פתח הבית אחד שלשיש, נותנין עליו לחם הפנים בכניסתו; ואחד שלזהב, שנותנין עליו הלחם ביציאתו: שמעלין בקדש, ולא מורידין.

טו. מזבח הקטרת היה מרבע, אמה על אמה; והוא נתון בהיכל מכון בין הצפון לדרום, משוך מבין השלחן והמנורה לחוץ. ושלשתן היו מנחין משליש ההיכל ולפנים, כנגד הפרכת המבדלת בין הקדש ובין קדש הקדשים.

טז. הפיור היו לו שנים עשר דד, כדי שיהיו כל הכוהנים העוסקים בתמיד מקדשים ממנו כאחד. ומכני עשו לו, שיהיו בה המים תמיד; והיא חל, כדי שלא יהיו המים שבה נפסלין בלינה: שהפיור מכלי הקדש, ומקדש; וכל דבר שיתקדש בכלי קדש אם לן, נפסל.

הלכות בית הבחירה פרק ד

א. אכן היתה בקדש הקדשים במערבו, ועליה היה הארון מנח, ולפניו צנצנת המן ומטה אהרון. ובעת שבנה שלמה את הבית, וידע שסופו לחרב, בנה מקום לגנו בו הארון למטה, במטמוניות עמוקות ועקלקלות; ויאשיהו המלך צוה וגנזו במקום שבנה שלמה, שנאמר "ויאמר ללואים המבינים לכל-ישראל הקדושים לה", תנו את-ארון-הקדש בבית אשר בנה שלמה בן-דויד מלך ישראל אין-לכם משא, בפתח; עתה, עבדו את-ה' אלהיכם. . . ." (דברי הימים ב לה, ג).

ב. וגנזו עמו מטה אהרון והצנצנת, ושמן המשחה; וכל אלו לא חזרו בבית שני. ואף אורים ותמים שהיו בבית שני לא היו משיבין ברוח הקדש ולא היו נשאלין בהן, שנאמר "עד עמד כהן, לאורים ותמים" (ראה עזרא ב, סג; נחמיה ז, סה); ולא היו עושין אותן אלא כדי להשלים שמונה בגדים לכוהן גדול, כדי שלא יהא מחסר בגדים.

ג. בבית ראשון היה כותל מבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים, עביו אמה. וכיון שבנו בית שני, נסתפק להם אם עבי הכותל היה ממדת הקדש או ממדת קדש הקדשים; לפיכך עשו קדש הקדשים עשרים אמה תמימות, ועשו הקדש ארבעים אמה תמימות, והניחו אמה יתרה בין הקדש וקדש הקדשים. ולא בנו כותל בבית שני, אלא עשו שתי פרוכות אחד מצד קדש הקדשים, ואחד מצד הקדש, וביניהן אמה, כנגד עבי הכותל

שְׁהִיָּה בְּרֵאשׁוֹן ; אֲבָל בַּמִּקְדָּשׁ רֵאשׁוֹן , לֹא הִיָּתָה שֵׁם אֵלָא פְּרֻכָּת
אַחַת בְּלִבָּד שְׁנֶאמַר "וְהַבְדִּילָה הַפְּרֻכָּת, לָכֵם . . ." (שמות כו, לג).

ד. הַהִיכָל שִׁבְנו בְּנֵי הַגּוֹלָה, הִיָּה מֵאָה עַל מֵאָה עַל רוֹם מֵאָה ;
וְכַךְ הִיָּתָה מִדַּת רוֹמוֹ : בָּנוּ גִבָּה שֵׁשׁ אַמּוֹת אָטוּם סְתוּם, כְּמוֹ
יְסוֹד לוֹ ; וְרוֹם כּוֹתְלֵי הַבַּיִת אַרְבָּעִים אַמָּה, וְרוֹם הַפִּיּוֹר שִׁבְתִּקְרָה
אַמָּה ; וְעַל גִּבּוֹ גִּבָּה שְׁתֵּי אַמּוֹת פָּנוּי, שִׁיכְנִים בּוֹ הַדֶּלֶף, וְהוּא
הַנִּקְרָא בֵּית דִּלְפָּא ; וְעַבִּי הַתִּקְרָה שֶׁעַל גִּבֵּי בֵּית דִּלְפָּא אַמָּה,
וּמַעֲזֵבָה גִּבָּה אַמָּה. וְעַלִּיהָ בְּנוּיָה עַל גִּבּוֹ, גִּבָּה כּוֹתְלִיהָ אַרְבָּעִים
אַמָּה ; וּבִגְגָה גִּבָּה אַמָּה כִּיּוֹר, וְאַמְתִּים גִּבָּה בֵּית דִּלְפָּא, וְאַמָּה
תִּקְרָה, וְאַמָּה מַעֲזֵבָה. וּגִבָּה הַמַּעֲקָה שְׁלוֹשׁ אַמּוֹת ; וְטַס שְׁלִבְרוֹז
כְּמוֹ סִיף, גִּבָּהוּ אַמָּה, עַל גִּבֵּי הַמַּעֲקָה סָבִיב, כְּדִי שְׁלֹא יִנּוּחוּ
עָלָיו הָעוֹפּוֹת וְהוּא הַנִּקְרָא כּוֹלָה עוֹרֵב. הָרִי הַכֹּל מֵאָה אַמָּה.

ה. מִן הַמַּעֲרֵב לַמִּזְרָח, מֵאָה אַמָּה ; וְזֶה הוּא חֲשִׁבּוֹנָן : אַרְבָּעָה
כּוֹתְלִים זֶה לַפָּנִים מִזֶּה, וּבִינֵיהֶן שְׁלוֹשָׁה מְקוֹמוֹת פְּנוּיִין בֵּין
הַכּוֹתֵל הַמַּעֲרָבִי וּבֵין הַכּוֹתֵל שְׁלִפְנִים מִמָּנוּ חֲמֵשׁ אַמּוֹת, וּבֵין
כּוֹתֵל שְׁנִי וְשְׁלִישִׁי שֵׁשׁ אַמּוֹת, וּבֵין כּוֹתֵל שְׁלִישִׁי וְרִבְעִי שֵׁשׁ ;
וְאֵלּוּ הַמִּדּוֹת הֵן שְׁלַעֲבֵי הַכּוֹתֵל עִם הַמְּקוֹם הַפָּנוּי שֶׁבֵּין שְׁנֵי
הַכּוֹתְלִים. וְאַרְךְ קֹדֶשׁ הַקִּדְשִׁים עֶשְׂרִים אַמָּה, וּבֵין שְׁנֵי הַפְּרוּכוֹת
הַמַּבְדִּילוֹת בֵּינוּ וּבֵין הַקֹּדֶשׁ אַמָּה, וְאַרְךְ הַקֹּדֶשׁ אַרְבָּעִים אַמָּה,
וְעַבִּי הַכּוֹתֵל הַמִּזְרָחִי שְׁבֹו הַשַּׁעַר שֵׁשׁ אַמּוֹת ; וְהָאוֹלָם אַחַת
עֶשְׂרֵה אַמָּה, וְרֹחֵב כּוֹתֵל הָאוֹלָם חֲמֵשׁ אַמּוֹת. נִמְצָא הַכֹּל מֵאָה
אַמָּה.

ו. מִן הַצָּפוֹן לַדָּרוֹם, מֵאָה אַמָּה : עַבִּי כּוֹתֵל הָאוֹלָם חֲמֵשׁ אַמּוֹת,
וּמִכּוֹתֵל הָאוֹלָם עַד כּוֹתֵל הַקֹּדֶשׁ עֶשְׂרֵה אַמּוֹת. וְכּוֹתְלֵי הַקֹּדֶשׁ
שִׁשָּׁה כּוֹתְלִים זֶה לַפָּנִים מִזֶּה, וּבִינֵיהֶן חֲמֵשָׁה מְקוֹמוֹת פְּנוּיִין
בֵּין כּוֹתֵל חִיצוֹן וּבֵין הַשְּׁנֵי חֲמֵשׁ אַמּוֹת, וּבֵין שְׁנֵי וְשְׁלִישִׁי שְׁלוֹשׁ
אַמּוֹת, וּבֵין שְׁלִישִׁי וְרִבְעִי חֲמֵשׁ אַמּוֹת, וּבֵין רִבְעִי וְחֲמִישִׁי
שֵׁשׁ, וּבֵין חֲמִישִׁי וְכּוֹתֵל הַפְּנִימִי שֵׁשׁ. נִמְצָא הַכֹּל אַרְבָּעִים אַמָּה
מִצֵּד זֶה, וְאַרְבָּעִים אַמָּה מִצֵּד זֶה שְׁכָנְגְדוֹ, וְרֹחֵב הַבַּיִת מִבְּפָנִים
עֶשְׂרִים הָרִי מֵאָה אַמָּה.

ז. הַפֶּשֶׁשׁ הוּא הַשַּׁעַר הַקָּטָן ; וְשְׁנֵי פֶשֶׁשִׁין הָיוּ לַהִיכָל מִצִּדֵּי
הַשַּׁעַר הַגָּדוֹל שֶׁבְּאַמְצָעוֹ אֶחָד בַּצָּפוֹן, וְאַחַד בַּדָּרוֹם : שְׁכָנְגְדוֹם,
לֹא נִכְנַס בּוֹ אָדָם מֵעוֹלָם ; וְעָלָיו הוּא מִפְּרֵשׁ עַל יְדֵי יַחֲזָקָא
"הַשַּׁעַר הַזֶּה סָגוּר יִהְיֶה לֹא יִפְתָּח . . ." (יחזקאל מד, ב). וְשְׁכָנְגְדוֹן,
בּוֹ נִכְנָסִין. וּמִהֶלֶךְ בֵּין שְׁנֵי הַכּוֹתְלִים עַד שְׁמַגִּיעַ לְמְקוֹם פְּתוּחַ
לְקֹדֶשׁ מִשְׁמָאלוֹ, וְנִכְנָס לְתוֹךְ הַהִיכָל ; וּמִהֶלֶךְ עַד שַׁעַר הַגָּדוֹל,
וּפּוֹתָחוֹ.

ח. הַשַּׁעַר הַגָּדוֹל הִיָּה רָחֵב עֶשְׂרֵה אַמּוֹת, וּגִבָּהוּ עֶשְׂרִים אַמָּה.
וְאַרְבַּע דִּלְתוֹת הָיוּ לוֹ שְׁתֵּים בְּפָנִים, וְשְׁתֵּים מִבְּחוּץ : הַחִיצוֹנוֹת
נִפְתָּחוֹת לְתוֹךְ הַפֶּתַח לְכַסּוֹת עֲבִיו שְׁלִכּוֹתֵל, וְהַפְּנִימִיּוֹת נִפְתָּחוֹת
לְתוֹךְ הַבַּיִת לְכַסּוֹת אַחֲרֵי הַדִּלְתוֹת.

ט. פְּתָחוּ שְׁלֹאֹלָם הִיָּה גִבּוֹהַ אַרְבָּעִים אַמָּה, וְרֹחֵב עֶשְׂרִים ;
וְלֹא הָיוּ לוֹ שַׁעֲרִים. וְחֲמֵשׁ מִלְתְּרִיּוֹת שְׁלִמִילָא הָיוּ עַל גִּבֵּי פְתָחוֹ
מִלְמַעְלָה הַתַּחְתּוֹנָה עוֹדֶפֶת עַל הַפֶּתַח אַמָּה מִזֶּה וְאַמָּה מִזֶּה,
וְכָל אַחַת מִחֲמִשְׁתָּן עוֹדֶפֶת עַל שְׁלִמְטָה מִמָּנָה אַמָּה מִזֶּה וְאַמָּה
מִזֶּה ; נִמְצָא הָעֲלִיוֹנָה שְׁלוֹשִׁים אַמָּה. וְנִדְבָךְ שְׁלֹאבָנִים הִיָּה בֵּין
כָּל אַחַת וְאַחַת. וְזֶה הִיא צוּרַת הַמִּלְתְּרִיּוֹת [אִיּוֹר הוֹשֵׁמֶט כֵּאן].

י. וְזוֹ הִיא צוּרַת הַהִיכָל, לְפִי מִדַּת אֲרָכּוֹ וְרָחְבּוֹ [איור הוֹשֵׁמֶט כֹּאן]. הַהִיכָל הָיָה בְּנִינּוֹ רָחֵב מִלְּפָנָיו וְצָר מֵאַחֲרָיו, כִּמּוֹ אֲרִי. וַיִּצְיָעִים הָיוּ מִקְפִּין לְבֵית כָּלּוֹ מִסָּבִיב, חוּץ לְכוֹתֵל הַמִּסְבָּה. הִיִּצְיָע הַתַּחְתּוֹנָה חֲמֵשׁ, וְרָבַד עַל גְּבֵה שֵׁשׁ; וְהִיִּצְיָע הָאֲמֻצָּעִית שֵׁשׁ, וְרָבַד עַל גְּבֵה שָׁבַע; וְהָעֲלִיוֹנָה שָׁבַע: שֶׁנֶּאֱמָר "הִיִּצְיָע הַתַּחְתּוֹנָה . . ." (מלכים א' ו'). וְכֵן הָיוּ הַשְּׁלוֹשׁ יִצְיָעִים מִקִּיפִים לְבֵית, מִשְׁלוֹשׁ רוֹחוֹתָיו.

יא. וְכֵן סָבִיב לְכוֹתְלֵי הָאוֹלָם מִלְּמַטָּה עַד לְמַעְלָה, כֶּךָ הָיוּ: אִמָּה אַחַת חֶלֶק, וְרָבַד שְׁלוֹשׁ אַמּוֹת, וְאִמָּה חֶלֶק, וְרָבַד שְׁלוֹשׁ אַמּוֹת עַד לְמַעְלָה. וְנִמְצְאוּ הָרַבְדִּין מִקְפִּין לְכוֹתָלִים רָחֵב כָּל רָבַד שְׁלוֹשׁ אַמּוֹת, וְכֵן כָּל רָבַד וְרָבַד אִמָּה; וְרָבַד הָעֲלִיוֹן, הָיָה רָחֵב אַרְבַּע אַמּוֹת.

יב. כָּל אֵלּוּ הַמְּקוֹמוֹת הַפְּנוּיִים שְׁפִין הַפּוֹתָלִים, הֵם הַנִּקְרָאִים תָּאִים; נִמְצְאוּ הַתָּאִים הַמְּקִפִּין לְמִקְדָּשׁ, חֲמֵשׁ מִן הַצָּפוֹן וְחֲמֵשׁ מִן הַדְּרוֹם וְשְׁלוֹשׁ מִן הַמַּעְרָב. וְשְׁלוֹשׁ דְּיוֹטוֹת הָיוּ, דְּיוֹטָה עַל גְּבִי דְּיוֹטָה. נִמְצְאוּ חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר תָּאִים בַּדְּרוֹם, חֲמִשָּׁה עַל גְּבִי חֲמִשָּׁה; וְכֵן בַּצָּפוֹן חֲמִשָּׁה עֶשֶׂר. וְשִׁמוֹנָה תָּאִים הָיוּ בַּמַּעְרָב, שְׁלוֹשָׁה עַל גְּבִי שְׁלוֹשָׁה וּשְׁנַיִם עַל גְּבִיהֶן בְּדְיוֹטָה אַחַת. הַכֹּל שִׁמוֹנָה וְשְׁלוֹשִׁים תָּאִים.

יג. שְׁלוֹשָׁה פְּתָחִים הָיָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִן הַתָּאִים אֶחָד לְתֵא מִן הַיָּמִין, וְאֶחָד לְתֵא מִן הַשְּׂמָאל, וְאֶחָד לְתֵא שְׁעַל גְּבִיו; וּבִקְרֵן מִזְרָחִית צְפוֹנִית בְּתֵא שְׁבִדְיוֹטָה הָאֲמֻצָּעִית, הָיוּ חֲמִשָּׁה פְּתָחִים אֶחָד לְתֵא מִיָּמִין, וְאֶחָד לְתֵא שְׁעַל גְּבִיו, וְאֶחָד לְמִסְבָּה, וְאֶחָד לְתֵא שֵׁישׁ בּוֹ הַפֶּשֶׁשׁ, וְאֶחָד לַהִיכָל.

יד. וּמִסְבָּה הָיְתָה עוֹלָה מִקְרֵן מִזְרָחִית צְפוֹנִית לְקֵרֵן צְפוֹנִית מַעְרָבִית, שָׁבָה הָיוּ עוֹלִין לְגִגּוֹת הַתָּאִים: הָיָה עוֹלָה בַּמִּסְבָּה, וּפָנָיו לַמַּעְרָב; הֵלֵךְ אֶת כָּל פְּנֵי הַצָּפוֹן, עַד שֶׁהוּא מֵגִיעַ לַמַּעְרָב; הֵגִיעַ לַמַּעְרָב, הִפָּךְ פָּנָיו לַדְּרוֹם; הֵלֵךְ אֶת כָּל פְּנֵי הַמַּעְרָב, עַד שֶׁהוּא מֵגִיעַ לַדְּרוֹם; הֵגִיעַ לַדְּרוֹם, הִפָּךְ פָּנָיו לַמִּזְרָח, וְהָיָה מֵהֵלֵךְ בַּדְּרוֹם עַד שֶׁהוּא מֵגִיעַ לַפְּתָחָה שְׁלַעְלִיָּה, שֶׁפְּתָחָה שְׁלַעְלִיָּה הָיָה פְּתוּחַ לַדְּרוֹם. וּבַפְּתָחָה שְׁלַעְלִיָּה, הָיוּ שְׁתֵּי כְּלָנְסוֹת שְׁלֶאֱרֹז שְׁבָהֶן עוֹלִין לְגִגָּה שְׁלַעְלִיָּה.

טו. וְרֹאשֵׁי פְּסִיפְסִין הָיוּ מִבְּדִילִין בְּעֲלִיָּה, בֵּין גִּג הַקֶּדֶשׁ לְגִג קֶדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים. וְלוֹלִין הָיוּ פְּתוּחִין בְּעֲלִיָּה, לְבֵית קֶדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים, שְׁבָהֶן מְשַׁלְּשִׁין אֶת הָאֲמִנִּין בְּתַבּוֹת, כִּדִּי שְׁלֹא יִזּוֹנוּ אֶת עֵינֵיהֶם מִבֵּית קֶדֶשׁ הַקִּדְּשִׁים; וּפַעַם אַחַת בַּשָּׁנָה מִפֶּסַח לְפֶסַח, מְלַבְּנִין אֶת הַהִיכָל.